

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

безперервного професійного навчання аудиторів

напрямок: міжнародні стандарти аудиту

**тема: «Повідомлення ТКННП, письмові
запевнення та зовнішні підтвердження: вимоги
та документування їх виконання»**

Укладач:

Церетелі Лариса Григорівна – сертифікований аудитор України; член Запорізької міської координаційної ради з питань розвитку підприємництва; заступник голови Громадської ради при Головному управлінні ДПС у Запорізькій області; директор Аудиторської фірми «Міраж».

Запоріжжя – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ПЛАН ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ	5
ЗМІСТ ТЕМ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ	6
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ	7
ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ	7
ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ	8
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	9

ВСТУП

В умовах посилення вимог до якості аудиту, прозорості корпоративного управління та зростання ризиків викривлень особливої ваги набуває належне документування аудиторських доказів і ефективна комунікація з управлінським персоналом.

Письмові запевнення керівництва (МСА 580), зовнішні підтвердження (МСА 505) та повідомлення управлінського персоналу й осіб, наділених найвищими повноваженнями (МСА 260, 265) є ключовими складовими доказової бази аудитора, що забезпечують достовірність висновків, зниження аудиторського ризику та зміцнення довіри до результатів аудиту як інструменту фінансової відповідальності й підзвітності.

Письмові запевнення керівництва (МСА 580). Актуальність цієї теми зумовлена підвищеними вимогами до відповідальності управлінського персоналу та якості аудиторських доказів. В умовах воєнного часу, цифровізації документообігу та віддаленої взаємодії з клієнтами письмові запевнення стають ключовим джерелом підтвердження тверджень, які не можна перевірити іншими способами. Крім того, відсутність або формальність таких запевнень підвищує ризик аудиторських застережень і дисциплінарної відповідальності аудитора.

Зовнішні підтвердження (МСА 505). Зростання ризику шахрайства, фальсифікацій і маніпуляцій з дебіторською заборгованістю, залишками коштів, інвестиціями робить тему зовнішніх підтверджень особливо актуальною. Вони забезпечують найвищий рівень надійності аудиторських доказів, особливо коли аудитор отримує інформацію безпосередньо від третіх сторін. В умовах обмеженого доступу до клієнтів або первинних документів

(наприклад, під час воєнних дій чи дистанційного аудиту) підтвердження стають незамінним інструментом для зниження ризику суттєвих викривлень.

3. Повідомлення управлінського персоналу та осіб, наділених найвищими повноваженнями (МСА 260, 265). Ця тема є надзвичайно важливою через посилення вимог до комунікації між аудитором і корпоративним управлінням. Своєчасне, структуроване інформування про суттєві ризики, недоліки внутрішнього контролю та оцінку чесності керівництва сприяє зміцненню системи корпоративного управління, підвищенню довіри до аудиту та запобіганню конфліктам інтересів. В українських умовах (зокрема, для компаній державного та комунального сектору, донорських і грантових проєктів) належна комунікація є обов'язковим елементом прозорості та підзвітності.

Отже, за таких обставин удосконалення професійних знань аудиторів за презентованою темою обумовлюється перш за все необхідністю удосконалення практичного підходу до спілкування з управлінським та найвищим управлінським персоналом суб'єкта господарювання, а також отримання зовнішніх підтверджень.

Предмет освітнього заходу – система знань про методичні та організаційні засади отримання відповідних аудиторських доказів.

Мета освітнього заходу: сформулювати розуміння вимог МСА щодо обов'язкових і доцільних комунікацій аудитора під час та після аудиту, а також навичок документування та вибудовування ефективного діалогу з управлінським персоналом; надати учасникам практичне розуміння вимог Міжнародних стандартів аудиту (МСА) щодо запитів аудитора до управлінського персоналу та отримання письмових запевнень; надати учасникам системне розуміння вимог Міжнародних стандартів аудиту (МСА) щодо отримання, оцінки та документування зовнішніх підтверджень як аудиторського доказу.

Це буде мати значну практичну користь для підвищення професійних компетенцій аудиторів, покращення якості виконання завдань з аудиту та підвищення рівня довіри користувачів до аудійованої фінансової звітності.

Загальна тривалість програми – 6 (шість) годин, в тому числі 4 (чотири) години лекцій та 2 (дві) години практичних занять, яка розрахована на 2 календарних дні.

Обсяг. Програма складається з 4 (чотирьох) тем:

Тема 1. Ієрархія доказовості процедур аудиту на етапі отримання аудиторських доказів.

Тема 2. Запити аудитора та письмові запевнення від управлінського персоналу суб'єкта господарювання.

Тема 3. Повідомлення інформації з питань аудиту управлінському персоналу та тим, кого наділено найвищими повноваженнями.

Тема 4. Процедури зовнішнього підтвердження

1. ПЛАН ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

Програма освітнього заходу розрахована на 6 (шість) годин.

Тривалість освітнього заходу – 6 годин, яка розрахована на 2 календарних дні.

Обсяг програми – 6 годин, в тому числі 4 години лекцій та 2 години практичних занять: 2 дні.

(години)

№ теми	Назва теми	Обсяг	Лекції	Практичні заняття
1-й день				
1.	Ієрархія доказовості процедур аудиту на етапі отримання аудиторських доказів	1	1	

2.	Запити аудитора та письмові запевнення від управлінського персоналу суб'єкта господарювання	2	1	1
2-й день				
3.	Повідомлення інформації з питань аудиту управлінському персоналу та тим, кого наділено найвищими повноваженнями	1	1	
4.	Процедури зовнішнього підтвердження	2	1	1
Всього тривалість заходу		6	4	2

2. ЗМІСТ ТЕМ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

Тема 1. Ієрархія доказовості процедур аудиту на етапі отримання аудиторських доказів

Джерела аудиторських доказів. Доречність інформації. Достовірність інформації.

Тема 2. Запити аудитора та письмові запевнення від управлінського персоналу суб'єкта господарювання.

Роль запитів і письмових запевнень у системі доказів (МСА 500, 580). Типи запитів аудитора: формальні та неформальні; запити щодо оцінки ризиків, подій після звітної дати, судових позовів тощо. Письмові запевнення: обов'язкові елементи листа-запевнення; коли запевнення не замінюють інші докази. Відмова управлінського персоналу надати письмове запевнення: наслідки для думки аудитора. Документування та зразки робочих документів.

Тема 3. Повідомлення інформації з питань аудиту управлінському персоналу та тим, кого наділено найвищими повноваженнями.

Роль комунікації в аудиті — взаємозв'язок із МСА 240, 265, 260, 701. Сторони комунікації: управлінський персонал та особи, наділені найвищими

повноваженнями (рада директорів, наглядова рада). Обов'язкові повідомлення аудитора: суттєві недоліки внутрішнього контролю, питання шахрайства, незалежності, плану аудиту. Форма, час і спосіб комунікації.

Документування та наслідки відсутності належної комунікації.

Тема 4. Процедури зовнішнього підтвердження

Роль зовнішніх підтверджень у системі аудиторських доказів (МСА 500, 505). Процес отримання зовнішніх підтверджень: типи підтверджень, контроль запитів, фактори надійності. Вимоги конкретних МСА до зовнішніх підтверджень. Документування та робочі документи аудитора (МСА 230, 500, 505).

3. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

Методичне забезпечення Програми освітнього заходу включає:

- розроблений навчально-методичний посібник, який базується на Міжнародних стандартах контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2016-2017 років), результатах наукових досліджень та аудиторської практики,;
- презентаційний матеріал до кожної теми;
- зразки аудиторської документації.

4. ФОРМИ ТА МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

Дана Програма буде проводитись:

- в очній формі в навчальній аудиторії або

- в дистанційній формі в онлайн-режимі з застосуванням платформи ZOOM.

Форма проведення освітнього заходу залежить від узгодженої політики й рішень Президента, Уряду та Верховної Ради щодо проведення необхідних соціально-економічних заходів пов'язаних з військовим станом.

Місце проведення освітнього заходу:

- при очній формі в навчальній аудиторії – м. Запоріжжя, м. Києва, інших регіони України з урахуванням заявок поданих аудитором щодо обраної теми освітнього заходу.

- в дистанційній формі – м. Запоріжжя, м. Київ через застосування платформи ZOOM.

5. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

За наслідками участі в освітньому заході аудитор **знатимуть:**

- які саме питання підлягають повідомленню, у якій формі та кому, а також як документувати виконання цих вимог відповідно до МСА 260 та 265;
- які саме запевнення обов'язкові, як їх правильно оформлювати, документувати й оцінювати в контексті інших аудиторських доказів
- у яких випадках МСА прямо вимагають або допускають зовнішні підтвердження, як оцінювати їх достовірність та як документувати результати;

- вимоги щодо документування виконаних аудитором процедур:

За наслідками участі в освітньому заході аудитор повинні **вміти:**

- формувати доречні запити, документувати й оцінювати отримані запевнення в контексті інших аудиторських доказів ;
- отримувати зовнішні підтвердження та оцінювати їх достовірність;

– складати робочі документи щодо виконаних аудиторських процедур та оцінювання їх результатів.

Аудитори в процесі навчання отримують теоретичні знання та практичні навички, які поглиблюють знання щодо застосування МСА на етапі отримання аудиторських доказів та покращать якість надання аудиторських послуг.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2016-2017 років / пер. з англ. Київ: Аудиторська палата України / «Видавництво «Фенікс», 2018. Ч. 1. 1141 с.
2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258 – VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
3. Проскуріна Н. М. Процедурне забезпечення аудиту. Теорія та практика: монографія. Київ: Інформ.-аналіт. агентство, 2011. 739 с.
4. Манько Н. «Критерії оцінки доказовості аудиторського судження» (Traiektoriia nauky, 2018)